

MENKİBE: İnkârcı Doktor

Bizanslılar devrinde, İstanbul’da bir doktor yaşıyordu. Mesleğinde mütehassıs olup, sorulan her ilimden cevap veriyordu. Hiçbir dîne inanmadığı gibi, Allahü teâlânın varlığını da inkâr ediyordu. “Her şey kendi kendine var olmuştur” diyordu. Âlemin bir yaratıcısı olduğunu kabul etmiyordu. Yalnız şu kadar var ki; “Dünyanın bir yaratıcısı olduğuna delil getirip beni iknâ eden olursa, ben bu davamdan vazgeçerim” diyordu. Karşılaşıp münazara ettiği herkesi mağlup ediyor, cevapsız bırakıyordu. Kendisini dinleyen herkese dinsizliği aşıyor, fikirleri karıştırıyordu.

Bu doktorun karşısında hıristiyan âlemi âciz kalmıştı. Hıristiyanlardan hiç kimse ona cevap veremez hâle gelmişti. Durumu krallarına anlattılar. Buna ancak müslümanların cevap verebileceğini söylediler. Bizans kralı, Abbâsi halifesi Me’mun’a bir elçi ile mektup gönderdi. Mektubunda; “Size gönderdiğimiz bu doktor, dehrîdir. Bir yaratıcı olmadığına inanmaktadır. Sizin yanınızda, bununla münazara edecek ve bunu iknâ edip, mağlup edecek bir âlim bulunursa çok iyi olur” yazmaktaydı. Abbâsi halifesi Me’mun, âlimlerini ve müşâvirlerini toplayıp, onlara danıştı. Orada bulunan İslâm âlimleri dediler ki:

- Ey halife! Önce onu, mütehassıs olduğu tıp ilminde imtihan edelim, deneyelim. Sonra, duruma göre ne yapacağımıza karar verelim.

Ertesi gün, üçyüz kişilik bir kalabalık hâlinde geldiler. Doktor da oradaydı. Herkes bir şişeye, idrarını koyarak birbiriyle değiştirdiler. Her şişenin kime ait olduğunu bilmek için de, özel işaretler koydular. Hepsini getirip, bu inkârcı doktorun önüne koydular. Doktor, önce şişelere, ardından da orada bulunan insanların yüzlerine baktı ve hiç yanlışlık yapmadan, bu falancanın, bu da filancanıdır diye tek tek saydı. Üzerlerine işaret koymuşlardı. Baktılar ki, hepsi dediği gibiydi. İki kişinin idrarını karıştırdıkları şişelerdeki idrara da bakıp, “Bu falanca ile filancanın idrarıdır. Onlarda şöyle hastalıklar vardır. İlaçları da şunlardır” dedi. Hepsini doğru söylemişti. Herkes onun işine şaşırıp, bilgisi karşısında âciz kalmıştı. Sonra Bağdat’ta onunla münâzara edecek bir kişi bilmiyoruz, dediler. İçlerinden birisi dedi ki:

- Büyük âlim evliyânın üstünlerinden olan Nişapurlu Ahmed bin Harb, dün gece buraya geldi. Hacca gidiyor. Umarım ki, bununla ancak o münâzara edebilir.

Halife, Ahmed bin Harb hazretlerinin yanına bir adam gönderip durumu ona bildirdi. O da buyurdu ki:

- Siz münâzara meclisini falan saatte halifenin sarayında hazırlayın ve onu lâfa tutun! Ben biraz geç geleceğim. Geldiğim zaman, bana niçin geç kaldınız dersiniz. Ben de cevap veririm. Dediği gibi yaptılar. Ahmed bin Harb hazretleri gelip oturunca halife ona sordu:

- Niçin geç kaldınız?

- Abdest için Dicle nehri kenarına gittim. Tuhaf bir şey gördüm. Ona bakarak geç kaldım.

- Ne gördünüz ki?

- Gördüm ki, topraktan bir ağaç çıktı, büyüdü, kimse kesmeden yıkıldı. Kimse müdahale etmeden de tahta şeklini aldı. Bu tahtalar, kendiliğinden birleşip, marangozsuz, çivisiz sandal oldu ve bir kayıkçı olmadan suyun üzerinde gitmeye başladı.

Bunu seyre dalıp geç kaldım.

İnkârcı doktor, bu sözü duydu ve dedi ki:

- Bu saçma sapan konuşan ihtiyar mı bizimle münâzara etmeye geldi? Bu delidir. Bununla münâzara etmeye değmez.

Bunun üzerine âlimlerin büyüklerinden olan Ahmed bin Harb O'na şöyle cevap verdi:

- Niçin saçma konuşuyorum ve niçin deliyim?

- Olmayacak şeyler söylüyorsunuz. Koskoca ağaç birdenbire büyür, kesilir ve tahta olur, bu tahtalar marangozsuz birbirine bitişir ve sandal olur, kayıkçı olmadan su üzerinde gider, dediniz.

- Ey doğruluktan uzak insan! Bir sandal için bu imkânsız olunca, yâni ustası, bir yapıcısı olmadan bir sandal olamaz ve su üzerinde gidemez ise, bu güneş, ay ve yıldızlarla, ağaçlarla ve çiçeklerle süslü ve intizamlı âlem, bir yapıcısı olmadan; bu dünya, bu sağlamlığı ile, binlerce güzel yaratıklar, bu sanat erbâbını hayran bırakan eşsiz tabloları ile, kendi kendine nasıl var olsunlar? Asıl bunların bir yapıcısı, yaratıcısı yoktur diyen, böyle hezeyan söyleyen, saçmalayan delidir.

İnkârcı doktor, bu cevap karşısında şaşır kalmıştı. Bir an düşündü. Başını kaldırdı ve kendi kendine “İnsan bilgisine güvenip böbürlenmemeli ve inkârcı olmamalıdır. Şimdi inanıyorum ki, Allah vardır” deyip müslüman olmak istedi. Ahmed bin Harb, O'na (Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve Eşhedü enne Muhammeden abdühü ve Resûlühü) kelime-i tayyibesini öğretip, mânâsını açıkladı. Böylece, bir insanın inkârdan kurtulup sonsuz saâdete kavuşmasına vesile oldu.

Kaynak: Gençlerin Rehberi